Rysunek 6
Linie dopasowania dla zwi zków pomi dzy latami a procentowym udzia›em kwoty podatku od nieruchomo ci w dochodach ogó›em gmin w poszczególnych województwach

ród›o: jak rysunku 1.

si› on 1,55 punktu procentowego. Na spadek dochodów w›asnych gmin mo e tak e mie wp›yw post puj ca migracja ludno ci, zw›aszcza z ma›ych wiejskich gmin do du ych miast o poka nie rozbudowanej infrastrukturze technicznej, spo›ecznej i kulturowej … gdzie budowane s nowe (budynki) lub kupowane nieruchomo ci opodatkowane tym podatkiem. Podobnie zró nicowanie geograficzne wpisuje si w nurt faktycznego zró nicowania dochodów w›asnych samorz du gminnego.

Przedmiot bada ukierunkowany by› tak e na przeanalizowanie udzia›u podatku od nieruchomo ci w pozosta›ych dochodach. Wyniki analizy ilo ciowej jednoznacznie wykaza›y, e redni udzia› podatku od nieruchomo ci w pozosta›ych dochodach samorz dów gminnych w analizowanym okresie wynosi› prawie 1/4 (24,16%). Okaza›o si , e podobnie jak w przypadku udzia›u podatku w dochodach ogó›em udzia› w pozosta›ych dochodach gmin charakteryzowa› si niewielk zmienno ci . Uzyskane wyniki stwarzaj podstaw do stwierdzenia, i najwy szy udzia› podatku od nieruchomo ci w pozosta›ych dochodach samorz dów gminnych mia› miejsce w 2003 r., z kolei najni szy w 2021 r. Sytuacja ta jest identyczna jak w przypadku udzia›u podatku w dochodach w›asnych. Najwi kszy spadek odnotowano pomi dzy rokiem 2015 a 2016 i wynosi› on 5,45 punktu procentowego. Nale y podkre li , e uzyskane wyniki wskazywa›y na istotne statystycznie ujemne zwi zki pomi dzy up›ywem analizowanych lat a udzia›em podatku od nieruchomo ci w dochodach ogó›em we wszystkich gminach po›o onych w poszczególnych województwach. Oznacza to, e z biegiem lat spada› procentowy udzia› podatku od nieruchomo ci w dochodach ogó›em we wszystkich rozpatrywanych gminnych jednostkach samorz dowych.

Przedstawione wyniki bada mog stanowi wa n informacj w kontek cie poprawy jako ci procedury opracowywania projektu bud etu samorz du gminnego. W uj ciu pragmatycznym przedstawione w opracowaniu metody statystyczne i wyniki mog wspomaga proces planowania finansowego, wp›ywa na trafno podejmowania przez w›odarzy samorz dowych decyzji finansowych nie tylko w jednorocznych okresach, ale przede wszystkim w d›u szym horyzoncie czasowym. Ma to merytoryczne znaczenie w procedurze programowania publicznych rodków finansowych do realizacji m.in. inwestycji lokalnych.

Uzyskane wyniki w pewnym zakresie uzupe›niaj i wpisuj si w nurt ju prowadzonych bada , prezentuj c w›asne przemy lenia autora w tym zakresie oraz interpretuj c dost pne dane ilo ciowe z wykorzystaniem metod statystycznych. Autor jest przekonany, e przestawione badania nie wyczerpuj w pe›ni luki badawczej, co stwarza fundament do dalszych pog› bionych analiz w przedmiocie polityki finansowej samorz du gminnego w Polsce, ze szczególnym uwzgl dnieniem podatku od nieruchomo ci. Jako dalsze pole bada zasadne jest wskazanie chocia by wp›ywu decyzji organu stanowi cego w procedurze uchwalania stawek podatku (z uwzgl dnieniem zró nicowania poszczególnych rodzajów gmin: miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich) na polityk finansow gminy. Interesuj ce jest tak e zagadnienie, jaki wp›yw na poziom dochodów bud etowych z podatku od nieruchomo ci maj decyzje decydentów samorz dowych o podejmowaniu kontroli podatkowej … zw›aszcza w gminach ma›ych, gdzie owe decyzje w uj ciu spo›ecznym mog w pewnym sensie determinowa wyniki wyborcze lokalnych w›odarzy.

Konkluduj c, zasadne staje si podkre lenie, e opracowanie mo e stanowi merytoryczny g›os chocia by w obliczu nadchodz cych zmian w zwi zku z wyrokiem Trybuna›u Konstytucyjnego z 4.07.2023 r., SK 14/21. W swoim orzeczeniu Trybuna› Konstytucyjny zwróci› uwag na brak precyzyjno ci przepisów przede wszystkim w zakresie przedmiotu opodatkowania, który musi okre la ustawa. Równie wa ne jest to, e TK uzna› art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy z 12.01.1991 r. o podatkach i op›atach lokalnych za niezgodny z przepisami Konstytucji RP. Skutkiem przedmiotowego wyroku TK jest zobowi zanie polskiego ustawodawcy do wprowadzenia nowych przepisów najpó niej do ko ca stycznia 2025 r.

Przypisy/Notes

[1] https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start

[2] Ustawa z 14.01.1936 r., Dz.U. nr 3, poz. 14.

[3] Dz.U. z 2023 r., poz. 70 ze zm.

[4] Ustawa z 12.01.1991 r., Dz.U. z 2023 r., poz. 70 ze zm.

[5] Ustawa z 7.10.1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, Dz.U. z 2023 r., poz. 1325.

[6] Ustawa z 17.05.1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, Dz.U. z 2023 r., poz. 1752 ze zm.

[7] Dz.U. z 2024 r., poz. 356.

[8] S to dochody ewidencjonowane w bud ecie gminy na nast puj cych paragrafach klasyfikacji bud etowej: 075, 076, 083, 094, 095, 096, 097 … stosownie do wytycznych za› cznika nr 3 rozporz dzenia Ministra Finansów z 2.03.2010 r. w sprawie szczegó›owej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz rodków pochodz cych ze ród› zagranicznych, Dz.U. z 2022 r., poz. 513.

Bibliografia/References

Literatura/Literature

Chojna-Duch, E. (2019). System katastru nieruchomo ci i podatku katastralnego … uwarunkowania prawno-organizacyjne. Nieruchomo ci@ , 3(3), 45…56. https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.5916

Dolnicki, B. (2019). Samorz d terytorialny (wyd. 7). Wolters Kluwer.

Famulska, T. R., Dziemianowicz, R., Biernacki, K. B., & Rogowska-Rajda, B. (2019). Wydajno fiskalna podatkowych ród› dochodów jednostek samorz du terytorialnego w Polsce. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wroc›awiu.

Grze kiewicz, W. (red.). (2014). Finanse publiczne z elementami prawa podatkowego. Difin.

GUS. (2022). Gospodarka finansowa jednostek samorz du terytorialnego 2021. G›ówny Urz d Statystyczny.

Hanusz, A., Niezgoda, A., & Czerski, P. (2009). Dochody bud ety jednostek samorz du terytorialnego. Wolters Kluwer.

Kornberger-Soko›owska, E. (2000). Zasada adekwatno ci w systemie finansów samorz du terytorialnego w Polsce. Lexis Nexis.

Mastalski, R. (2000). Prawo podatkowe. C.H.Beck.

Majchrzycka-Guzowska, A. (2019). Finanse i prawo finansowe. Wolters Kluwer.

Owsiak, S. (2017). Finanse publiczne. Wspó›czesne uj cie. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Patrza›ek, L. (2010). Finanse samorz du terytorialnego. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wroc›awiu.

So›tyk, P. (2020). Finanse samorz dowe. Teoria i praktyka. Difin.

Surówka, K. (red.). (2015). Ekonomia sektora publicznego … wybrane zagadnienia. Szko›a Wy sza im. Bogdana Ja skiego w Warszawie.

Swianiewicz, P. (2011). Finanse samorz dowe. Koncepcje, realizacja, polityki lokalne. Municipium.

Urbaniak, E. (2023). Regulacja przedmiotu opodatkowania w podatku od nieruchomo ci a zasada finansowej gmin. Nieruchomo ci@ , (2), s. 93…113. https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.6704

Wola ski, R. (2009). System podatkowy w Polsce. Wolters Kluwer.

Wójtowicz, W. (1995). Zarys polskiego prawa podatkowego. Oficyna Wydawnicza Branta.

Akty prawne/Legal acts

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14.01.1936 r. w sprawie podatku od nieruchomo ci, Dz.U. nr 3, poz. 14.

Ustawa z dnia 12.01.1991 r. o podatkach i op›atach lokalnych, Dz.U. z 2023 r., poz. 70.

Ustawa z dnia 7.10.1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, Dz.U. z 2023 r. poz. 1325.

Ustawa z dnia 23.11.2003 r. o dochodach jednostek samorz du terytorialnego, Dz.U. z 2024 r., poz. 356.

Dr hab. Piotr So›tyk, prof. UEK

Doktor habilitowany w dziedzinie nauk spo›ecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse, profesor w Katedrze Finansów Publicznych, Instytut Finansów, Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie. Specjalizuje si w obszarach takich jak: finanse, finanse publiczne, finanse samorz dowe, audyt i rewizja sprawozda finansowych i bud etowych. Wyk›adowca na studiach podyplomowych w Ma›opolskiej Szkole Administracji Publicznej UEK, w tym organizowanych dla kontrolerów NIK. Od 2004 r. praktykuj cy audytor w sektorze finansów publicznych. Autor licznych publikacji naukowych i popularnonaukowych, w tym kilku pozycji ksi kowych z dziedziny finansów publicznych, kontroli zarz dczej i audytu. Wspó›autor komentarzy do ustawy o finansach publicznych i ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Jest cz›onkiem zwyczajnym Stowarzyszenia Ksi gowych w Polsce, Oddzia› w Krakowie.

Dr hab. Piotr So›tyk, prof. UEK

Doctor habilitated in the field of social sciences in the discipline of economics and finance, professor at the Department of Public Finance, Institute of Finance, College of Economics, Finance and Law, University of Economics in Krakow. Specializes in areas such as: finance, public finances, local government finances, audit and audit of financial statements and budgetary. Lecturer at postgraduate studies at the Ma›opolska School of Public Administration at the University of Economics, including those organized for NIK auditors. A practicing auditor in the public finance sector since 2004. Author of numerous scientific and popular science publications, including several books in the field of public finance, management control and audit. Co-author of comments to the Public Finance Act and the Act on violation of public finance discipline. He is an ordinary member of the Association of Accountants in Poland, Branch in Krakow.

Zapraszamy do zakupu książek

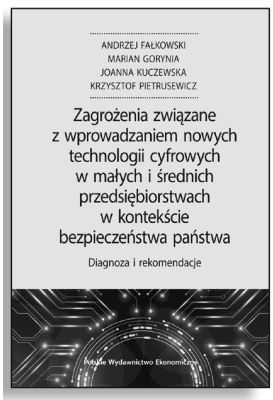

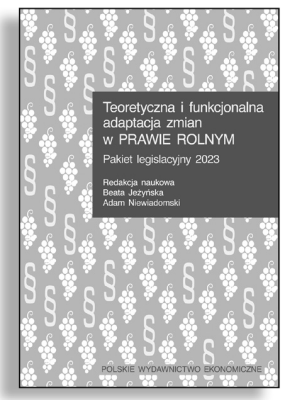

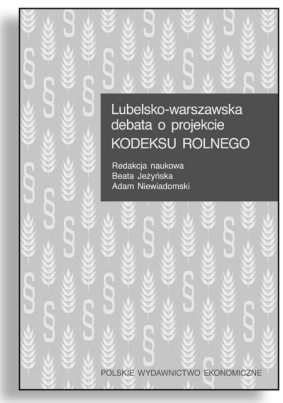

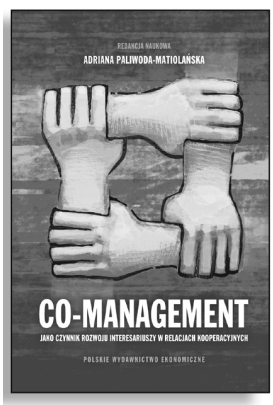

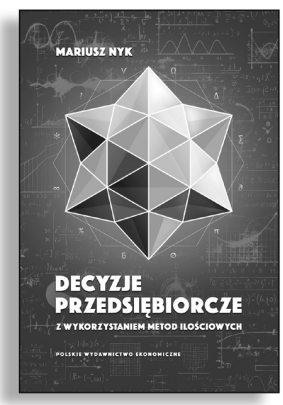

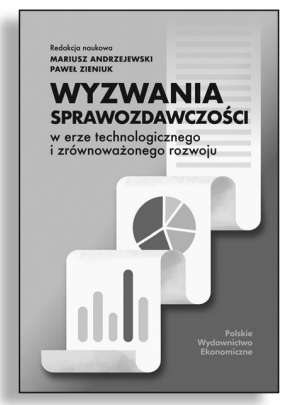

Książki są dostępne na stronie: www.pwe.com.pl